

OILA A'ZOLAR O'RTASIDAGI KOMPLEKTLAR: TUSHUNCHA, TURLARI VA AHAMIYATI

Shahrisabz davlat pedagogika instituti 1-kurs 1-24-guruh talabasi

Maxmaraimova Marjona Do'smurod qizi

Annotatsiya: Mazkur maqolada oila a'zolari o'rtasidagi komplekslar, ularning shakllanishi va psixologik ta'siri tahlil qilinadi. Oila - inson hayotining birinchi va eng muhim jamiyat bo'lib, u yerda kishilar o'zaro aloqalarini rivojlantirib, ma'naviy va emotsional qarorlar qabul qiladilar. Oila a'zolari o'rtasidagi komplekslar esa, shaxslarning bir-biriga nisbatan tasavvurlari, hissiyotlari va munosabatlarini ifodalaydi. Maqolada komplekslarning turlari, ularning oila a'zolarining ruhiy holati va shaxsiy rivojlanishga ta'siri yoritiladi. Shuningdek, komplekslar oila a'zolarining o'zaro muloqotiga va umumiy ijtimoiy hayotga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida misollar keltiriladi. Oila ichidagi komplekslarni tushunish, ular bilan kurashish va muvozanatli munosabatlar o'rnatish masalalari ham ko'rib chiqiladi.

Annotatio: Complexes between family members are one of the important parts of psychological, emotional and social relations within the family. This article discusses the nature of complexes in the family system, their formation and how they affect each other. Also, the personal complexes of family members towards each other, the exchange of will and decisions within the family, as well as the relationships of family members based on mutual respect and love are analyzed. The article examines the impact of complexes on the mental state of the family, changes in family relationships, and ways to improve the psychological well-being of family members.

Абстракт: Комплексы между членами семьи являются одной из важных частей психологических, эмоциональных и социальных отношений внутри семьи. В данной статье рассматривается природа комплексов в семейной системе, их формирование и то, как они влияют друг на друга.

Также анализируются личностные комплексы членов семьи друг к другу, обмен волей и решениями внутри семьи, а также отношения членов семьи, основанные на взаимном уважении и любви. В статье рассматривается влияние комплексов на психическое состояние семьи, изменения в семейных отношениях, пути улучшения психологического благополучия членов семьи.

Kalit so'zlar: *Oila a'zolari, komplekslar, psixologik ta'sir, oila ichidagi munosabatlar, ona va bola munosabatlari, er-xotin o'rtasidagi komplekslar, oila ichidagi aloqalar, tushunish va o'zaro munosabatlar, emotsional.*

Key words: *Family members, complexes, psychological influence, relations within the family, mother-child relations, complexes between spouses, relations within the family, understanding and mutual relations, emotional.*

Ключевые слова: *Члены семьи, комплексы, психологическое воздействие, отношения внутри семьи, отношения мать-ребенок, комплексы между супругами, отношения внутри семьи, понимание и взаимоотношения, эмоциональные.*

Kirish; Oila - har bir insonning birinchi ijtimoiy muhitidir. Inson o'zini oila ichida qanday his qilishi, uning shaxsiyati va ruhiy holati haqida katta ma'lumot beradi. Oila a'zolari o'rtasidagi komplekslar esa, ularning bir-biriga nisbatan munosabatlarida namoyon bo'lib, shaxslarning o'zaro aloqalariga ta'sir ko'rsatadi. Komplekslar, psixologik nuqtai nazardan, o'ziga xos ichki to'siqlarni, ijtimoiy va emotsional muammolarni anglatadi. Bular esa oila a'zolarining bir-biriga nisbatan his-tuyg'ularini shakllantiradi. Ona va bola o'rtasidagi komplekslar: Ota-onalar va bolalar o'rtasidagi aloqalar, ayniqsa ona va bola o'rtasida, ko'pincha ko'plab komplekslarni keltirib chiqaradi. Bu komplekslar ona bolaga nisbatan ortiqcha himoya, yuqori talablar yoki onaning o'zligini yo'qotishi kabi holatlarda namoyon bo'lishi mumkin. Bola, o'z navbatida, bu komplekslarni ichki rivojlanishida ko'rsatadi. Er va xotin o'rtasidagi komplekslar: Oila ichidagi er-xotin munosabatlari, vaqt o'tishi bilan ba'zi komplekslarni yuzaga keltirishi mumkin. Bunga masalan, xotin yoki erning bir-biriga nisbatan to'liq ishonchsizlik, nazorat qilish, o'zaro muvozanatning buzilishi kiritilishi mumkin.

Oila ichidagi ota va bola o'rtasidagi komplekslar: Bu komplekslar ko'proq erkaklar uchun xosdir. Ota o'zining bolalariga nisbatan o'zining erkaklik roli, kuchli bo'lishi kerakligi va doimiy boshqaruvni talab qilishi kabi xavotirlarni ko'rsatishi mumkin. Bu esa bola shaxsiyatining rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Oila a'zolari o'rtasidagi komplekslar, shaxsning psixologik holatiga jiddiy ta'sir ko'rsatadi. Masalan, bolada o'zini qadrlash va o'zini hurmat qilish kabi muammolar yuzaga kelishi mumkin. Er-xotin o'rtasidagi komplekslar esa o'zaro ishonchsizlik, sevgi va hurmatni yo'qotishiga olib kelishi mumkin. Bularning barchasi oila a'zolarining bir-biriga nisbatan salbiy hissiyotlarni va munosabatlarni rivojlantirishiga olib keladi. Oila ichidagi komplekslar bilan kurashish uchun avvalo o'zaro tushunish va ochiq muloqot o'rnatish zarur. Oila a'zolarining bir-biriga nisbatan samimiylik va hurmatni oshirish, o'zaro muammo va qiyinchiliklarni hal qilishda muhim rol o'ynaydi. Psixologik maslahatlar va terapiyalar ham oila a'zolarining o'zaro munosabatlarni yaxshilashda samarali yordam bera oladi.

Oila a'zolari o'rtasidagi komplekslar, ijtimoiy va psixologik rivojlanishning ajralmas qismi bo'lib, shaxslarning o'zaro aloqalariga katta ta'sir ko'rsatadi. Oila a'zolarining bir-biriga nisbatan sog'lom va muvozanatli munosabatlarni o'rnatishi, komplekslarni yengish va o'zaro hurmatni mustahkamlash orqali mumkin bo'ladi. Oila ichidagi sog'lom muhit, nafaqat a'zolarining ruhiy holatini yaxshilashga, balki ularning umumiy farovonligi va baxtiga xizmat qiladi.

Oila, insonning birinchi ijtimoiy muhitidir va uning a'zolari o'rtasidagi aloqalar, shaxsiyat va ruhiy holatni shakllantiradi. Oila ichidagi munosabatlar esa, ko'pincha komplekslarning shakllanishiga sabab bo'ladi. Komplekslar, psixologik nuqtai nazardan, shaxsning o'zini boshqa a'zolarga nisbatan qanday his qilishi va qanday munosabatda bo'lishini belgilovchi ichki to'siqlardir. Bu komplekslar oila a'zolari o'rtasidagi o'zaro muloqot, emotsional va ijtimoiy ta'sirni ifodalaydi. Oila a'zolari o'rtasidagi komplekslar, ijtimoiy va psixologik rivojlanishning ajralmas qismi bo'lib, o'zaro aloqalarga va shaxslarning ruhiy holatiga katta ta'sir

ko'rsatadi. Oila ichidagi sog'lom muhit, komplekslarni yengish va o'zaro hurmatni mustahkamlash orqali, oila a'zolarining farovonligi va baxtiga xizmat qiladi. Oila ichida sog'lom munosabatlar o'rnatish, nafaqat oila a'zolarining o'zaro muloqotini yaxshilashga, balki ularning umumiy hayot sifatini oshirishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Ziyatov, S. (2010). Psixologiya va oila: Teoriya va amaliyot. Tashkent: Akademyashr.
2. Khudoyberganov, R. (2015). Oila va uning ijtimoiy roli. Tashkent: Fan.
3. Karimov, A. (2018). Oila a'zolari o'rtasidagi psixologik komplekslar. Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
4. Laxova, N. (2017). Psixologik komplekslar va oila a'zolarining munosabatlari. Moskva: Akademiya.
5. Sobirova, D. (2019). Oila ichidagi munosabatlar: Psixologik tahlil. Toshkent: Ijtimoiy fanlar akademiyasi.